

Kerkbrief

van de Hervormde Gemeente Nieuwkoop

colo
fon

Redactie: Corrie Zoutendijk, Evert de Jong, Corry van der Kruk

Inleveren Kopij: Corrie Zoutendijk Chrysantenstraat 121, 2431 XJ Noorden. E-Mail zoutendijk02@kpnmail.nl

De Kerkbrief wordt gezien als welkome aanvulling op het Kerkblad

Van de redactie	1
Meditatie Op weg naar Pasen	2
Wie is Elie Wiesel	3
Global Mercy	4
Het hart van de mens	4
Herberg	5
Theoloog des vaderlands	5
Het Lege kruis	6
Stille Week	7
Project Bloemschikken rond Pasen	9
Vakantieoverzicht	10

VAN DE REDACTIE

gelovige

Diep als een afgrond is het hart van de mens

Nadiyka Gerbish is een bekende Oekraïense christelijke schrijfster en vertaler. Op het moment is ze in Polen met haar dochtertje. Ze ondersteunt vluchtelingen door verslag te doen van hun situatie en verleent praktische hulp zoals bij het zoeken van een verblijfplaats. Haar man Igor bleef in Oekraïne om daar hulp te coördineren voor gevluchte landgenoten.

Herberg (gedicht)

Het Stadsklooster Delft biedt je een ontmoetingsplaats van vrienden, een pleisterplaats. Door gezamenlijke bijeenkomsten, wandelingen, maaltijden, etc. verbinden we mensen om de cohesie te bevorderen en mensen te verbinden. Op de website van het stadsklooster stond dit oude gedicht genaamd HERBERG

Theoloog des vaderlands

In de Nacht van de Theologie, onder theologen ook wel de 'Nacht der nachten' genoemd wordt de Theoloog des Vaderlands verkozen. Thomas Quartier is de elfde Theoloog des Vaderlands. Quartier is hoogleraar Liturgiewetenschap aan de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiestudies van de Radboud Universiteit waar hij sinds 1999 werkzaam is. Verder is hij als monnik verbonden aan de Keizersabdij in Leuven.

In zijn publieke optredens en in zijn academische werk is Quartier dan ook een pleitbezorger voor de monastieke traditie. In het interview met presentator Jacobine Geel zegt hij daarover het volgende: "Vanuit het klooster wil ik proberen onverwachte, misschien wel radicale geluiden te laten horen." En: "Als ik kijk naar de vermoeidheid die in de samenleving ontstaat door corona, dan kan ik als monnik wel een spiegel zijn."

Het Lege Kruis

Het kruis is het symbool van de kerk, helemaal rond Pasen. Maar waarom juist dit beeld? Waarom hangen er in katholieke kerken kruisen mét Jezusfiguur en in protestantse kerken zonder?

Stille Week

De stille week is een vertelling uit de Samenleesbijbel voor jongeren, ouderen en oudere-jongeren. Wat vieren we in de stille week?

'Liturgisch bloemschikken.

In de stille week wordt door de commissie Liturgisch Bloemschikken een bloemstuk in de kerk gezet dat die dag van de stille week uitbeeld. Wat kunnen we verwachten en hoe gaat het er uit zien.

Wij wensen u Gezegend
Paasddagen toe.

De Redactie.

Geachte lezers,
In deze uitgave staat **Pasen** centraal. Paaszondag en ook de stille week daarvoor.

In de meditatie: **Op weg naar Pasen** worden de dagen ervoor: Witte donderdag, goede vrijdag, stille zaterdag en Paaszondag behandeld. Want deze dagen horen bij elkaar. Kruis en opstanding zijn de beide brandpunten van het leven van Jezus.

Elie Wiesel.

In eerdere uitgaven is de naam Elie Wiesel genoemd. Nu ook in het stuk: Het hart van de mens. Maar wie is deze Eliezer Wiesel?

Global Mercy

In eerder edities hebben we bericht over het nieuwe schip Global Mercy dat in Antwerpen is afgebouwd. In februari is het schip naar Rotterdam gevaren waar het te bezichtigen was. H.K.H. Prinses Anne reisde naar Rotterdam voor een bezoek aan het schip. In 2021 werd ze officieel beschermvrouwe van Mercy Ships. De 71-jarige dochter van koningin Elizabeth werd rondgeleid en ontmoette vrijwilligers die werkzaam zijn bij Mercy Ships.

Het hart van de mens

Gedachten van een Oekraïense

Volgende uitgave: 22 mei 2022

Kopij opsturen voor 14 mei 2022

aan: Corrie Zoutendijk

E-Mail

zoutendijk02@kpnmail.nl

MEDITATIE, OP WEG NAAR PASEN

Witte donderdag, goede vrijdag, stille zaterdag en Pasen horen bij elkaar. Want kruis en opstanding zijn de beide brandpunten van het leven van Jezus.

Witte donderdag

Bij de Romeinen gold de volgende spreuk:

“Al zou de wereld vergaan, recht moet er geschieden!”

Boven het verhaal van witte donderdag, toen Jezus het Pascha met zijn leerlingen vierde, zou je als thema kunnen schrijven:

“Al zou de wereld vergaan, de lofzang moet gezongen worden!” Want voor Jezus stortte zijn wereld in elkaar. Judas verraadt Hem; de andere leerlingen zullen hem in de steek laten; Petrus zal hem verloochenen en aan het kruis zal zelfs God Hem verlaten. En toch, toen zijn wereld in elkaar stortte, zong Jezus met zijn leerlingen de lofzang. Waarom? Gewoon omdat dit voorgeschreven was in de viering van het Joodse Pascha. Die werd namelijk besloten met het zingen van de lofzang, de psalmen 114-118, die beginnen en eindigen met Halleluja, Looft de Here.

Zo was men het gewoon. Maar dat Jezus zich toen aan die gewoonte hield was niet gewoon, maar heel vreemd. Het zou normaal geweest zijn als Jezus aan het einde van de paschaviering tot zijn leerlingen gezegd had: “Laten we vanavond maar niet zingen. Mijn hoofd en mijn hart staan er niet naar. In deze situatie kan ik gewoon niet zingen.

In de donkerste nacht van de wereldsgeschiedenis zong Jezus met zijn leerlingen de lofzang. Psalmen in de nacht. Biddende lofprijzing op de grote bevrijdende daden van de Here God. Want al zou de wereld vergaan door wat mensen teweeg brengen en elkaar aandoen, de lofzang op Gods goedheid moet gezongen worden. Als we dat kwijt raken, het geheim van psalmen in de nacht, dan zijn we verloren. Want:

***Gods goedheid houdt ons staande
Zolang de wereld staat.***

Gesterkt door het zingen van de lofzang ging Jezus naar Gethsemane, naar Golgotha, de weg van het kruis, de weg van verzoening, de weg naar de opstanding.

Hij is ons voorgedaan. Hij heeft het ons voorgedaan. De lofzang houdt

ons staande.

Goede vrijdag

“Kijk maar, er gebeurt niet wat je ziet”.

Dat zou je als opschrift kunnen zetten boven het lijdensverhaal van Jezus. Want wat je ziet is een mens die beweert, dat hij de zoon van God is. Een mens dus die op de troon van God gaat zitten en doet alsof hij het over deze wereld te zeggen heeft. Wat je ziet is, dat hij voor die godslastering gestraft en aan het kruis genageld wordt.

Maar wat er werkelijk gebeurt is precies het tegenovergestelde van wat we zien. Want niet Hij, maar wij willen als God zijn en gaan ten onrechte op Gods troon zitten. Niet Hij, maar wij verdienen straf. Maar Hij droeg het voor ons. In onze plaats werd Hij als een lam ter slachting geleid.

Daar gaat een lam en draagt de schuld

***Der wereld met zich mede;
Het boet in eindeloos geduld
Voor al wat wij misdeden.***

Stille zaterdag

Op goede vrijdag voltooide Jezus zijn werk als heiland der wereld met de woorden: “Het is volbracht!” Hij legde zijn werk, het herstel van de door de zonde geschonden schepping, in Gods handen en sprak: “Vader in uw handen bevel Ik mijn geest.” Toen werd het zaterdag, sabbat, rustdag. Zoals God de Vader rustte na zijn scheppingsarbeid, zo rustte Jezus de Zoon na het werk van de herschepping.

Nu valt de nacht.

Het is volbracht:

***De Heer heft heel zijn leven
Voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.***

***Hoe wonderlijk,
Uitzonderlijk***

Een sabbat is gekomen:

***Eens voor al heeft Hij het juk
Van ons afgenomen.***

Daar gedenken we op stille zaterdag.

Pasen

“De Heer is waarlijk opgestaan! Jezus leeft!”

Dat is de boodschap van Pasen. Dat blijde bericht hebben vrouwen overgebracht. Want zij waren de eerste getuigen, dat Jezus waarlijk is opgestaan. Jezus betekende alles voor hen. Daarom waren ze Hem trouw gevolgd op de weg naar het kruis. Ze

stonden er bij toen Hij stierf. Ze hebben gezien hoe zijn lichaam in een grafspelonk werd gelegd. Hun verstand zei hen, dat Jezus nu dood was. Maar hun hart sprak een andere taal. Daarom gingen ze op de morgen na sabbat vroeg naar het graf. Want voor hun gevoel was Jezus daar nog dicht bij hen.

Op weg naar het graf gebeurden er vreemde dingen. Er kwam een grote aardbeving. De aarde schudde op haar fundamenten en het was net alsof de wereld verging. Eigenlijk was dit ook zo. Want op die eerste paasmorgen ging de oude wereld ten onder en begon er een heel nieuwe wereldtijd. Er daalde een engel uit de hemel. Hij mocht een heel blij bericht overbrengen aan de vrouwen. Toen ze aankwamen en hem verschrikt aankeken, zei hij: “Weest maar niet bang. Ik weet dat jullie Jezus zoeken. Hij is hier niet, want Hij is opgewekt zoals Hij gezegd heeft. Kijk, hier heeft Hij gelegen.” De vrouwen zagen het toen met eigen ogen. De grafspelonk was leeg. Het lichaam van Jezus was er niet meer.

Wat is er in het graf met Jezus gebeurd? Geen mens heeft het gezien. De engel tilde een tipje van de sluier op toen hij zei: “Jezus is opgewekt!” Jezus is wakker gemaakt, weer tot leven gewekt door God zijn hemelse Vader. Dat was Gods antwoord op de boze daden van mensen. Want op de goede vrijdag schreeuwden zij: Weg met Hem! Kruisigt Hem! In het graf met Hem!

Maar God zei op de paasmorgen: Niks weg met Hem. Ik roep Hem terug uit het graf en wek Hem tot leven. Want dat leven van Jezus is precies het leven zoals Ik het bedoel. Daar sta Ik helemaal achter.

De vrienden van Jezus zeiden op goede vrijdag: Nu is het uit met Jezus! Maar God zei op de paasmorgen: Niks uit met Jezus. Nu begint het pas echt.

Is Jezus nu echt gestorven? Ja. Hij is echt geboren, net als wij. En Hij is ook echt gestorven, net zoals wij allen eenmaal zullen sterven. En dat betekent, dat Jezus heel ons leven bij ons is, ook als we eenmaal doodgaan. Ook dan hoeven we niet bang te zijn, want Hij is bij ons en Hij brengt ons bij Hem thuis.

Maar wat is er nu met het dode li-

chaam van Jezus gebeurd? Dat weten we niet zo precies. Dat is Gods geheim. Maar van dat geheim heeft Jezus ons iets verteld in de gelijkenis van de graankorrel.

Jezus zei: Als je een graankorrel angstvallig bewaart in een doosje, dan gebeurt er niets. Dan blijft de graankorrel alleen. Maar als je de graankorrel in de aarde stopt, dan sterft de

graankorrel. Van de graankorrel zelf blijft er niets over. Maar er gebeurt wel wat. Uit de korrel groeit een halm; en uit de halm weer een aar met tal van nieuwe graankorrels, die precies lijken op de graankorrel die in de grond gestopt is.

Kijk, zegt Jezus, daarom ben Ik gestorven en in de aarde gelegd om van mensen nieuwe mensen te maken die

op Mij lijken.

Daarom wordt er, wanneer kinderen gedoopt worden, gezongen:

*Geef dat het van ons leert te kijken
Naar Hem die 't licht der wereld is
En altijd meer op Hem gaat lijken,
Een lichtglans in de duisternis.*

Dr. C. de Jong

WIE IS ELIE WIESEL

Wiesel werd geboren in Sighet (nu: Sighetu Marmației), als zoon van Sjlomo en Sara, orthodoxe joden van Hongaarse afkomst die een kruidenierszaak hadden. Hij had drie zussen, Bea, Hilda en Tzipora. De Hongaars sprekende stad Sighet in Roemenië werd geannexeerd door Hongarije in 1940, en in 1944 deporteerden de nazi's de Hongaarse joden naar Auschwitz-Birkenau. Zijn moeder en Tzipora, de jongste zus, werden er vermoord; hij en zijn vader werden naar het nabijgelegen werk-kamp Auschwitz III Monowitz gestuurd. Bekend is dat hij beschreef hoe in de bittere winterkou de trein met schreeuwende joden langs een volle kathedraal in een van de Duitse steden reed waar de organist en de gemeente harder gingen spelen en zingen zodat ze het geschreeuw niet konden horen. In januari 1945, werden vader en zoon gedwongen te marcheren naar Buchenwald, waar Elies vader overleed.

Na de Tweede Wereldoorlog werd hij in een Frans weeshuis gestopt.

In 1948 begon Wiesel een studie aan het Sorbonne. Hij vond een baan bij de Franse krant L'arche als journalist en raakte in contact met de Nobelprijs voor de Literatuur-winnaar François Mauriac, die hem uiteindelijk kon overtuigen zijn Holocaustervaringen op te schrijven. Dat leverde zijn eerste roman, in het Jiddisch, *Un di velt hot geshvign* (En de wereld zweeg) op, die in 1956 in Buenos Aires verscheen. Twee jaar later zag de sterk ingekorte bewerking *La nuit* (Nacht) bij Les Éditions de Minuit het licht, waarschijnlijk Wiesels beroemdste werk en het begin van een lange reeks werken in het Frans. In 2007 schreef hij een nieuw voorwoord bij een heruitgave van *La nuit*. (*De Nacht*)

Verenigde Staten

Later verhuisde Elie Wiesel naar de Verenigde Staten, waar hij in 1963 werd genaturaliseerd tot staatsburger. Hij was voorzitter van de 'Presidential Commission on the Holocaust' van 1978 tot 1986 en gaf daarmee leiding aan de bouw van het 'United States

Holocaust Memorial Museum'. Elie Wiesel was daar professor in de humane wetenschappen aan Boston University.

Tussen 2002 en 2005 deed een commissie ingesteld door president Ion Iliescu onderzoek naar de betrokkenheid van Roemenië bij de Holocaust. Wiesel had het voorzitterschap van de commissie op zich genomen. De commissie-Wiesel kwam in 2005 met een getal van 500.000 slachtoffers in Joodse en Romakring.

In 2006 wees Elie Wiesel een formeel verzoek af van de Israëlische regering om president van de Joodse staat te worden. Hij wilde liever doorgaan met schrijven.

Elie Wiesels oeuvre bestaat uit meer dan 40 fictie- en non-fictieboeken.

GLOBAL MERCY

De Global Mercy, het grootste ziekenhuisschip ter wereld, is zaterdag 26 februari 2022 gearriveerd in Rotterdam. Het aanmeren van ons nieuwe schip naast de Erasmusbrug trok veel (internationale) belangstelling. In de twee weken daarna werd de Global Mercy met gratis rondleidingen, online tours en evenementen aan de wereld gepresenteerd.

Internationale belangstelling was er om dit mee te maken. Zo reisde H.K.H. Prinses Anne naar Rotterdam

voor een bezoek aan de Global Mercy, het grootste particuliere ziekenhuisschip ter wereld. De 71-jarige dochter van koningin Elizabeth werd rondgeleid en ontmoette vrijwilligers die werkzaam zijn bij Mercy Ships. In 2021 werd ze officieel beschermvrouwe van Mercy Ships.

Ze bedankte in het bijzonder de vrijwilligers voor hun belangrijke rol in het werk van Mercy Ships. Het bezoek was het eerste bezoek

van Prinses Anne in de rol van (internationale) beschermvrouwe van

Mercy Ships.

Namens Mercy Ships Nederland heet de bestuursvoorzitter Jan van den Bosch de prinses van harte welkom in Rotterdam. Op de vraag hoe zij het bezoek aan het ziekenhuisdek had ervaren, vertelde een bewogen prinses dat ze diep onder de indruk was van de toewijding van de medewerkers aan boord en dat ze bijzonder had genoten van de open gesprekken. De prinses liet duidelijk blijken hoe ze zich betrokken voelt bij Mercy Ships als beschermvrouwe.

Prinses Anne: "Na zoveel decennia aan het roer van chirurgische zorg via de zeeën, is het duidelijk te zien hoe Mercy Ships die ervaring en kennis heeft toegepast in het ontwerp van de Global Mercy. Het was een genoegen om enkele chirurgen, medische teams en bemanning te ontmoeten die hoop en genezing brengen aan talloze mensen."

Op 15 maart heeft het schip de Rotterdamse wateren verlaten en gaat de

Global Mercy op weg naar zijn missie in Afrika:

De Global Mercy is de grote zus van Africa Mercy, ons huidige ziekenhuisschip. Met het nieuwe schip verdubbelt Mercy Ships haar impact. Niet alleen met levensreddende ingrepen, maar ook met opleidingen en trainingen voor lokale zorgmedewerkers in Afrika. Als beide schepen operationeel zijn, verwachten we elk jaar meer dan 5.000 medische ingrepen te kunnen doen en meer dan 28.000 tandheelkundige ingrepen. Op dat moment kunnen we bovendien elk jaar meer dan 2.800 medische professionals opleiden. De rondleidingen zijn online te volgen. Mercy Ships biedt ook verschillende online activiteiten, speciaal voor scholen, kerken, het bedrijfsleven en medische en maritieme professionals. Ook sponsors

en donoren zijn hiervoor van harte uitgenodigd, net als iedereen die overweegt vrijwilligerswerk te doen voor Mercy Ships. We laten graag zien hoe ze hun geld, goederen en kostbare tijd inzetten voor de missie. Het complete programma, inclusief aanmeldmogelijkheid, is te vinden op www.globalmercy.org.

HET HART VAN DE MENS

Diep als een afgrond is het hart van de mens.

Gedachten van een Oekraïense gelovige

Door Nadiyka Gerbish

De Psalmen zijn mijn favoriete Bijbelboek – altijd al geweest ook. Bijna elk vers is onderstreept – behalve de verzen die vijanden vervloeken. Want om eerlijk te zijn: hoe zou iemand ooit zoiets Oudtestamentisch en onmenselijks kunnen onderstrepen, ook al staat het in de Bijbel? Deze gedachte leek me logisch, vóór de oorlog. Maar dat is ze eigenlijk niet langer.

Toen Rusland mijn land, Oekraïne, aanviel (niet voor de eerste keer in zijn geschiedenis), weigerde mijn man naar een veiliger plaats te vluchten omdat hij geloofde dat hij in deze tijd van nood en verschrikking thuis nodig was. Maar hij stond ook niet toe dat mijn dochter, ik en het kind dat ik onder mijn hart draag daar bij hem zouden blijven.

Dus pakten Dana en ik een koffertje met wat kleren en medicijnen en de Bijbel die ik al jaren lees. We namen onze hond mee en verlieten Oekraïne in een trein vol andere

vluchtelingenmoeders en -kinderen (en katten, honden, en zelfs een konijn). We zijn nu op een veilige plek. Mijn man bleef in Oekraïne en heeft een vluchtelingengezin in ons huis verwelkomd. Ook al zijn we niet bij elkaar, samen bidden we, werken we, doen we vrijwilligerswerk, lezen we de Psalmen. Elk vers. Of het nu wel of niet onderstreept is. Vervloeking van vijanden? Ja, die ook. Ik voel me niet rechtvaardiger of vriendelijker dan koning David – nu niet meer. Dat is een confronterende maar ook bevrijdende ervaring.

Goed en kwaad

Het postmodernisme was fascinerend, maar het bleek ongelijk te hebben. De boodschap van de Bijbel is nog steeds actueel, ook na al die jaren van zogenaamde evolutionaire vooruitgang en een continu toenemend geloof in menselijkheid. Zwart en wit bestaan nog steeds, evenals goed en kwaad, God en de duivel, de agressor en zijn slachtoffers. En zoals de Joodse wijsheid benadrukt: God identificeert zich altijd met de degene die onrecht is aangedaan. God kiest partij. Elie Wiesel zei: 'Ook wij moeten altijd partij kiezen. Neutraliteit helpt de onder-

drukker, nooit het slachtoffer. Stille moedigt de folteraar aan, niet de gekwelde.'

Er is vergeving beschikbaar, zelfs voor mensen die martelen. Maar eerst moeten ze ophouden zich te identificeren met hun zonde. De zogeheten 'padafhankelijkheidstheorie' laat ons zien hoe belangrijk onze keuzes zijn. Elke keuze die we maken is bepalend voor onze richting. Als Hij vergeving wil schenken aan mensen, nodigt God hen niet zozeer uit om beter gedrag te vertonen of eenvoudigweg betere keuzes te maken. Nee, Hij vraagt totale ommekeer, een volledige koerswijziging.

Ik zal stoppen de psalmen te lezen die God smeken om onze folteraars te straffen, zodra de Russische troepen niet langer mijn land bombarderen, zodra ze hun koers wijzigen. Als ze terug naar Rusland gaan, op hun knieën gaan, God smeken om genadig te zijn, spijt betuigen voor hun overtredingen.

Zelfs dan zal vergeving niet makkelijk zijn. Maar dit is iets dat ik mij in moet prenten: 'Als Gods Geest je een beeld heeft gegeven wat je bent zonder Gods genade, dan weet je dat

er geen crimineel is die half zo slecht is als jij weet dat je in potentie bent.' Deze zin heb ik van een van mijn favoriete christelijke schrijvers, Oswald Chambers. Dat besef maakt mijn hart nederig, brengt me dicht bij God, en geeft me ooit (hopelijk) de kracht om te vergeven.

Maar besef van mijn eigen zonde betekent niet dat ik schuldig ben telkens als iemand me kwelt. De zondaar liefhebben betekent betrokkenheid bij het heil van hun ziel, niet toegeeflijkheid voor hun kwaad. Ik vergeef om mijn eigen hart de vrijheid te geven. Maar ik ben niet verplicht iets met de schuldige partij van doen te hebben – totdat die het kwaad toegeeft en ermee stopt. Dat klinkt niet erg gepast vanuit een humanistisch wereldbeeld, maar het is nog altijd in lijn met Gods idee van gerechtigheid. *Psalm 64*

*Hoor mijn stem, God, hoor mijn klacht,
behoed mij voor de dreiging van de vijand,*

[3] verberg mij voor die misdadige ben-

de, voor die meute van boosdoeners.

[4] Ze scherpen hun tong als een zwaard, ze richten hun pijl, een giftig woord,

[5] uit verborgen hoeken schieten ze op een onschuldige, ze schieten onverhoeds, voor niemand bang.

[6] Ze wapenen zich met kwade woorden, overwegen het zetten van een val, en zeggen: 'Wie zou het zien?'

[7] Ze zinnen op misdaden en denken: We lijken onschuldig, zo verborgen is ons plan. Diep als een afgrond is het hart van de mens.

[8] Dan schiet God zijn pijl op hen af, onverhoeds worden ze zwaar verwond,

[9] hun eigen tong heeft hen ten val gebracht, wie hen ziet, schudt verbijsterd het hoofd.

[10] De mensen zijn van ontzag vervuld en roemen wat God heeft gedaan, zij beseffen dat het zijn werk is.

[11] De rechtvaardige verblijdt zich in de HEER en zoekt bij Hem zijn toevlucht.

Wie oprecht van hart is, prijst zich ge-

lukkig.

Nadiyka Gerbish is een bekende Oekraïense christelijke schrijfster en vertaler.

Op het moment is ze in Polen met haar dochtertje. Ze ondersteunt vluchtelingen door verslag te doen van hun situatie en verleent praktische hulp zoals bij het zoeken van een verblijfplaats. Haar man Igor bleef in Oekraïne om daar hulp te coördineren voor gevluchte landgenoten.

HERBERG

De Herberg

Mens-zijn is een herberg

Elke ochtend verschijnt er een nieuwe gast.

Een vreugde, een depressie, een gemenerik,
een flits van inzicht komt als een onverwachte bezoeker
Verwelkom ze allemaal en onthaal ze gastvrij!

Zelfs als het een hoop zorgen zijn
die op gewelddadige wijze al het meubilair in je huis slo-
pen

Behandel dan nog steeds elke gast met respect
Hij ruimt misschien wel bij je op

Het Stads klooster Delft biedt je een
ontmoetingsplaats van vrienden, een
pleisterplaats.

Door gezamenlijke bijeenkomsten,
wandelingen, maaltijden, etc. verbind-

den we mensen om de cohesie te be-
vorderen en mensen te verbinden.

Voor een nieuwe verrukking
De sombere gedachte, de schaamte, het venijn
Ontmoet ze met een glimlach bij de deur,
en vraag of ze binnen willen komen
Wees dankbaar voor wie er komt,
want ieder van hen is gestuurd
als een gids uit het onbekende

Rumi (soefi-dichter, ca. 1200 n Chr.)

THEOLOOG DES VADERLANDS

De Benedictijner monnik Thomas Quartier (48) is de nieuwe Theoloog des Vaderlands. 'Mijn levensstijl is honderd procent zoeken', zegt hij. Maar hij kan ook fel en uitgesproken zijn.

Maaïke van Houten

28 november 2021

Thomas Quartier is in Duitsland geboren, hij studeerde theologie en filosofie in Nijmegen en hij woont sinds anderhalf jaar in een klooster in het Belgische Leuven. Wat is

zijn vaderland?

Quartier: "Theologisch ben ik een volledige Nederlander, de Duitse en de Belgische theologische werelden zijn traditioneler. Op congressen heb ik automatisch contact met Nederlanders, maar 's avonds aan de bar wil ik weleens met een Duitser praten.

"Als persoon ben ik een Duitser, door de overgang naar België merk ik dat extra. Ik vind het een voordeel het monnik-zijn in een ander land vorm te geven. Ik ben hier

vreemdeling. Dat houdt je wakker. Maar het Theoloog des Vaderlands-zijn ga ik voor Nederland invullen, natuurlijk, met een Europese inslag."

Het kloosterritme gaat voor alles. De 48-jarige Quartier is een drukbezette monnik. Hij is hoogleraar in Nijmegen (in zijn woonplaats Leuven), hij is schrijver en muzikant en hij besteedt dagelijks drie uur aan de religieuze vieringen in het klooster.

Dat kloosterritme gaat voor alles:

het gesprek in een koude zaal in het grotendeels verlaten klooster in Leuven móet om vijf voor zes afgelopen zijn: klokslag zes uur beginnen de Vespers voor Quartier en de drie oudere medebroeders van de Benedictijner Orde.

Het kloosterritme van broeder Thomas

6.30 De bel gaat. Thomas staat op in zijn kloostercel met douche op de gezamenlijke gang.

6.45 Laudens, in die eerste dienst maakt hij een kruisje op zijn mond en zingt: 'Heer, open mijn lippen'.

7.15 Ontbijt, in stilte.

8.00 In zijn cel leest Thomas iets op geestelijk gebied. Dat kan de Bijbel zijn, maar ook een roman die te maken heeft met het monnik-zijn, of een tekst van een Duitse singer-songwriter.

8.30 Begin van de werkdag, met corona is dat vaak vanuit de werk-kamer in Leuven.

12.00 De broeders vieren de eucharistie en houden het middagebed, een van de priesters gaat voor.

13.00 Warm eten in stilte, met de gasten. Een broeder leest voor, deze weken uit het boek De meeste mensen deugen van Rutger Bregman.

14.00 Middagrust.

15.00 Begin werkmiddag.

18.00 Vespers.

18.30 Avondboterham in stilte.

18.50 Recreatie. Sommige broeders zitten in de woonkamer met televisie, Thomas leest zijn mail en belt met zijn petekinderen en zijn moeder. Zij woont in zijn geboortplaats vlak over de grens bij Nijmegen. Hij gaat twee keer in de week bij haar op bezoek.

20.00 Completen – dagsluiting en lezingendienst in de kerk.

22.00 Bedtijd.

Ze bewonen een vleugel van het enorme pand, alle vier hebben ze een eigen cel, douche en wc delen ze. Naast de broeders wonen er twaalf zusters die verbonden zijn aan de universiteit en een groepje studenten. De bedoeling is dat dat er na de ophanden zijnde opknopbeurt, meer gaan worden.

'Een theoloog móet positie kiezen. Het ultieme perspectief is de heiligheid van ieder mens, dus ook van de vluchteling.' Beeld Sander de Wilde

Ondanks zijn drukke agenda is Quartier met plezier ingegaan op het verzoek vanaf zondag Theoloog des Vaderlands te zijn. "Ja, ik denk dat die benoeming wel bij mij past", zegt de praatgrage monnik, terwijl hij de handen in de zakken van zijn habijt steekt. "Maar ik vind het vooral belangrijk voor de orde. Ik ben de eerste monnik in deze functie. Hiermee wordt erkend dat een monnik een stem kan laten klinken en dat die het vertrouwen daarvoor krijgt. En het is een eer voor de universiteit. Het is belangrijk dat de theologie een herkenbare stem krijgt."

Wat voor stem wordt dat? U bent de elfde Theoloog des Vaderlands. Sommige van uw voorgangers wilden theologie uitleggen, anderen waren meer pastor, een aantal vroeg aandacht voor verdrukten. Ook zijn er die in de eerste plaats vragen stelden. Waar voelt u zich bij thuis?

"Ik ben een politiek geëngageerd persoon, en ik probeer als monnik mijn inbreng te hebben in het politiek debat. Neem de vluchtelingen. Er wordt gezegd dat er crisis is, maar dat klinkt te negatief. De crisis is een kans. Vanuit de Bijbel en vanuit de monastieke traditie moet je zeggen: voor iedereen die aan je deur klopt doe je open."

Wilt u de Theoloog des Vaderlands worden van de onrealistische ideeën?

"Ja ik snap wel dat dat een uto-

pisch standpunt is. Maar voor het politieke discours is het belangrijk dat er utopische stemmen klinken. Ik wil de stemmen van de oude profeten laten klinken. Die trokken zich er ook niks van aan of iets haalbaar was. Daar zijn politici voor.

"Een theoloog móet positie kiezen. Het ultieme perspectief is hier de heiligheid van ieder mens, dus ook van de vluchteling. Het gaat me er niet zozeer om om opiniërend te zijn, maar eerder om radicale vragen te stellen. Waarom zijn er landsgrenzen? Wat zijn de basiswaarden waaraan een samenleving moet voldoen? Maar die radicaliteit is alleen maar authentiek als die voortkomt uit een radicale levensstijl. Anders zou ik dat niet durven."

Met die radicale levensstijl doelt Quartier op het kloosterleven. Hij werd geboren vlak over de grens bij Nijmegen, na zijn studie in die stad woonde en werkte hij als wetenschapper in een klein Duits dorp. Op zijn veertigste trad hij in bij de orde van de Benedictijnen in het klooster in Slangenburgh bij Doetinchem, dat hij had leren kennen als gast. Anderhalf jaar geleden verhuisde hij naar Abdij Keizersberg, op een heuvel vlakbij het centrum van Leuven.

Bent u zó gelovig dat u daaraan in het klooster uw hele bestaan wil wijden?

"Oh, ga je me zo'n moeilijke vraag stellen? Ik ben nooit zo bijster bezig met de vraag of ik geloof of niet. Als je mij dat vraagt dan zeg ik: ik kan er weinig op zeggen, maar ik antwoord ook niet met een 'nee, ik geloof niet'. Ik ben altijd katholiek geweest en niet toevallig monnik geworden.

"Het eigene van het monnik-zijn is dat het qua vorm heel gesloten is, maar dat het qua geloof weinig beperkingen kent. Als je intreedt, hoef je het niet allemaal te weten, hoor. Je moet God zoeken en op dat zoeken ben ik afgekomen.

"Dat is nooit veranderd, als ik eerlijk ben. Ik zeg ook wel dat ik een agnostische monnik ben. Ik voel me een kind van mijn tijd, ik ben een zoekende, een niet-wetende. Dat past bij mij en bij de monastieke traditie. Grote mystici uit de geschiedenis zeiden ook dat je zo

open mogelijk moet zoeken.”

Maar toch, mensen die zoeken doen dat er vaak een beetje bij, zij hebben er geen dagtaak aan. Voor u is dat zoeken een levensinvulling, dat maakt het toch veel belangrijker?

“Ik ervaar het als een geschenk dat ik het zoeken professioneel kan bedrijven. Mijn levensstijl is 100 procent zoeken. Je raakt verliefd op een levensvorm, op een sfeer, de gebouwen, de geur. Ook daarvoor is dit de kern van mijn bestaan geworden.

“Mijn ideaal is dat mijn monnik-zijn mijn identiteit is. De theoloog, de muzikant, de spreker, de schrijver, dat zijn geen losse identiteiten, dat is allemaal niet los te zien van mijn monnik-zijn. Ik zie dit als een theologisch levensexperiment, ik doe een poging die identiteit vanuit het klooster vorm te geven. Daar moet je wel een specifiek persoon voor zijn.

“Het is voor mij het einde als ik hier in de morgen in alle stilte de dag begin. Dat laat ik me niet afpakken. Op de universiteit weten ze dat ze me niet te vroeg moeten inroosteren.”

U bent uren per dag bezig met bidden, lezen in de Bijbel en andere vormen van contemplatie. Dan zult u misschien wel iets van antwoorden vinden?

“Nee, dat zijn elementen die me helpen om steeds verder te komen met mijn zoektocht. Godvertrouwen hoort er wel bij en dat heb ik

zeker. Maar hoe en wat? Het is zoeken naar God als open einde van mijn verlangen. In de christelijke traditie passeren diverse godsbeelden, en afhankelijk van mijn levensfase spreekt de een me meer aan dan de ander. Ik heb geen antwoord hoe persoonlijk God is. Maar ik kan wel elke dag bidden en zingen. En doen, want geloven is vooral ook: doen!.”

Quartier heeft in de tijd voordat hij monnik werd, intense vriendschappen opgebouwd. Met één vriend is die zo hecht, dat hij ook zeer vertrouwd is met diens vrouw en twee kinderen. Ze zijn acht en vier jaar, hij is dol op ze en noemt ze zijn petekinderen. Hij ziet ze eens in de week, als hij in Nijmegen is om college te geven en dan eet hij vaak bij deze familie.

“De overste steunt me. Hij vindt het heel gezond dat je die inbedding hebt. En ook dat maakt, dat ik durf te zeggen, dat ik echt wel weet waar ik over spreek. Ook al leef ik hier in een omheinde wereld, wereldvreemd ben ik niet.”

Bent u daar bang voor, dat mensen u gaan verwijten dat u als kloosterling geen idee hebt van het werkelijke leven?

“Nee, daar heb ik wel een antwoord op. Ik ga dagelijks met studenten om, ik ga naar allerlei culturele uitingen, muziek, theater, ik lees de krant. Ik ben geen kluizenaar die met niemand contact heeft. Ik weet wat er in de wereld

omgaat. Ik kan fel en uitgesproken zijn. Ik kan het best hebben als mensen daar wat van vinden.

“Maar het kloosterleven en hoe ik dat invul, dat zijn voor mij heilige

huisjes, dat ligt heel gevoelig. Als mensen daar een scherpe mening over hebben, dan zal ik het harnas der liefde aan moeten trekken om daarmee om te gaan.”

U bent op het punt van uw persoonlijk leven kwetsbaar?

“Ja, ik ben daar kwetsbaar in, wellicht kwetsbaarder dan eerdere Theologen des Vaderlands. Maar misschien ook sterker. Als ik de deur van de abdij dichtdoe, is het ver weg wat mensen allemaal van me vinden. Dat lukt me nu wel, en ik hoop dat dat zo blijft.”

HET LEGE KRUIS

Het kruis is het symbool van de kerk, helemaal rond Pasen. Maar waarom juist dit beeld? Waarom hangen er in katholieke kerken kruisen mét Jezusfiguur en in protestantse kerken zonder?

Het is misschien een vertrouwd gezicht: een kruis in kerken, op begraafplaatsen, aan een kettinkje om iemands nek. Maar eigenlijk is het een gruwelijk symbool. Het kruis was tenslotte een manier waarop Romeinen hun niet-Romeinse veroordeelden terechtstelden

Schandpaal.

Na de kruisiging volgde een langzame, pijnlijke dood die uren en soms dagen kon duren. Publiek kon de doodstrijd nog eens van dichtbij bekijken. Het kruis was dus een martelwerktuig en schandpaal tegelijkertijd.

In het Romeinse rijk stonden bij iedere stad wel kruisen langs de weg opgesteld. Er waren verschillende soorten: niet alleen vierarmige (Latijnse) kruisen, maar ook palen, kruisen in de vorm van een T en andreaskruisen.

Volgens de overlevering werd de apostel Petrus tijdens de heerschappij van keizer Nero (54-68) met het hoofd omlaag gekruisigd. Hij achtte zichzelf niet waardig om precies als Jezus gekruisigd te worden.

Symbool

Aankankelijk gebruikten de eerste christenen niet het martelwerktuig als symbool, maar een vis, inmiddels bekend als de **Ichthusvis**.

Pas nadat keizer Constantijn de Grote, de eerste christelijke Romeinse keizer, het kruisigen verboden had, associeerden christenen het kruis

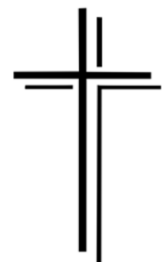
gaandeweg alleen nog maar met de kruisdood van Jezus Christus.

Daardoor groeide het kruis langzaam uit tot hét symbool van het christendom.

In kerken kwamen kruisen mét een Jezusfiguur te hangen, om te wijzen op het lijden dat Hij had doorstaan.

Na de Reformatie kozen protestantse kerken er op den duur voor om de nadruk meer te leggen op de opstanding.

Het lege kruis staat niet meer alleen symbool voor het lijden, maar ook voor de dood die verslagen is, **verlossing, liefde, nieuw leven**.

STILLE WEEK

Samen stil
worden in de
week voor
pasen

Zondag

Vandaag is het Palmzondag. Op deze dag denken we eraan terug dat Jezus Jeruzalem binnenreed op een kleine ezel. Alle mensen juichten Hem toe en onthaalden Hem als een koning. Ze riepen: 'Hosanna! Alle eer aan God! Leve de Zoon van David!' Iedereen viert feest, het is een vrolijke bedoening met veel drukte en lawaai. Toch zal de sfeer in de dagen hierna

omslaan. Er komt een einde aan de feestelijke stemming. De mensen gaan Jezus als een misdadiger zien in plaats van als een koning (Matteüs 27:20-21). Jezus' lijdensweek breekt aan. Maar vandaag hoeven we daar nog even niet aan te denken. We kunnen nog één dag feestvieren en lawaai maken, voordat het steeds stiller wordt ...

Maandag

Vandaag is het de tweede dag van de Stille Week, ook wel 'Heilige Maandag' genoemd. Op deze dag wordt in de christelijke traditie het verhaal gelezen over Jezus die de handelaars wegjaagt uit de tempel. De tempel is de plek waar God woont, waar je in alle rust en stilte dicht bij God kunt komen. Maar als Jezus de tempel binnenloopt, is de rust er ver te zoeken. De mensen zijn druk in de weer met

hun eigen handeltje, iedereen schreeuwt en krioelt door elkaar. Jezus is boos en zegt tegen de handelaars: 'Mijn huis moet een huis van gebed zijn, maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!'

Dinsdag

Vandaag, op 'Heilige Dinsdag', lezen we het verhaal over Jezus' laatste maaltijd met zijn leerlingen. Het is de avond voorafgaand aan het paasfeest. Op deze avond waren de mensen gewend om met elkaar een paasmaaltijd te vieren. Ook Jezus doet dat, samen met zijn leerlingen. Tijdens het eten legt Jezus aan de leerlingen uit dat de tijd van zijn lijden al heel snel aanbreekt. Dan zal Hij zijn lichaam geven om de mensen te redden. De leerlingen we-

ten niet wat ze ervan moeten denken. Ze zijn er stil van.

Woensdag

Deze 'Heilige Woensdag' is de dag waarop Maria Jezus' voeten zalfde met kostbare olie (Johannes 12:1-7). Maria kennen we ook uit een ander verhaal. In Lukas 11:38-42 kun je lezen dat Jezus op bezoek is bij Maria en haar zus Marta. Terwijl Marta druk bezig is om iedereen te bedienen, laat Maria al haar werk liggen; ze gaat in stilte aan Jezus' voeten zitten en luistert aandachtig naar zijn woorden. Jezus zegt dat Maria de goede keuze heeft gemaakt door dat te doen. Door al haar aandacht op

Jezus te richten, laat ze zien hoe belangrijk Hij voor haar is. Net zoals ze dat in het gedeelte van vandaag ook doet door Jezus' voeten te zalven. Zonder dat Maria het doorheeft, toont ze op deze manier aan iedereen wie Jezus werkelijk is: de Zoon van God.

Donderdag

Op deze 'Witte Donderdag' lezen we hoe Jezus zich op de avond vóór Pasen terugtrekt in een eenzame tuin, Getsemane. Daar bidt Hij tot zijn Vader. Hij is bang en verdrietig, en vraagt aan God om zijn lijden weg te nemen. 'Maar doe alleen wat U wilt, niet wat ik wil,' bidt Hij.

Vrijdag:

Goede Vrijdag is de dag waarop we de kruisiging en het sterven van Jezus

herdenken. In het Duits heet deze dag 'Karfreitag', wat 'treurige vrijdag' betekent. Beide namen drukken iets uit van de betekenis van deze dag voor gelovigen. Aan de ene kant is het een heel verdrietige dag, en juist bij kinderen dringen de sombere beelden van Jezus' lijden vaak diep binnen. Toch is het ook een goede dag. Want doordat Jezus voor ons aan het kruis is gestorven, heeft Hij voor onze redding gezorgd.

Zaterdag

Het is Stille Zaterdag. Na alle gebeurtenissen die de afgelopen dagen in het leven van Jezus over elkaar heen ge-

buiteld zijn, is het nu stil geworden. Zelfs de natuur is tot rust gekomen, de aarde beeft niet meer. Het kruis is leeg. Jezus is gestorven en ligt in het graf. Maar we weten dat dat maar voor even is. We leven al toe naar Pasen.

Pasen

Vandaag is het eindelijk Pasen. Jezus is opgestaan uit het graf. We hoeven niet meer stil te zijn en te treuren, maar we mogen vieren dat Jezus de dood overwonnen heeft.

PROJECT BLOEMSCHIKKEN

Palmzondag

Lucas 22:1-23,56 Een onverwacht gedeelte voor Palmzondag, waar meestal de intocht in Jeruzalem centraal staat. Vandaag maken we de stap naar de Pesachmaaltijd. We lezen over de voorbereidingen die Petrus en Johannes daarvoor moeten treffen, maar ook over de afspraak van Judas met de hogepriesters om Jezus uit te leveren.

Witte donderdag

Lezing

Johannes 13:1-15 Tijdens de maaltijd staat Jezus op. Hij pakt een waskom en gaat de leerlingen langs om hun voeten te wassen. Simon Petrus lijkt verbijsterd: hoe kan de Heer de voeten van hem, een leerling, wassen? Maar Jezus is duidelijk: als ik je voeten niet mag wassen, kun je niet bij mij horen. De bal ligt bij Petrus, hij heeft de keus zijn voeten wel of niet te laten wassen. Vol overgave roept hij vervolgens uit 'dan ook mijn handen en mijn hoofd'. In vers 3, voorafgaand aan de voetwassing, plaatst Johannes de voetwassing alvast in een groter kader. Jezus weet dat 'Hij terug zal gaan naar God'. En meteen vervolgt Johannes met de beschrijving van de voetwassing. Het is alsof Jezus het nog één keer voor wil doen, voordat Hij straks zal terugkeren naar de Vader. En daarmee zet Hij ook de toon naar de

toekomst. In de kerk van Christus is een meester niet meer dan zijn slaaf, maar was je elkaars voeten. Paus Franciscus onderstreepte dat in 2019 door in een gevangenis de voeten van twaalf gevangenen te wassen. Hij sprak daarbij de woorden 'Zorg dat je broeders bent, niet in ambitie maar in dienstbaarheid'. Zo wordt Witte Donderdag een moment dat ons er weer aan herinnert nederig en dienstbaar de weg achter de Heer te gaan. Elkaar dienen, ook dat is leven met het oog op de toekomst.

Meditatieve tekst

Paus Franciscus waste in 2019 de voeten van twaalf gevangenen in de buurt van Rome. 'Zorg dat je broeders bent, niet in ambitie maar in dienstbaarheid', gaf hij deze mannen mee. Met zijn krachtig voorbeeld diende hij de kerk om diezelfde houding aan te nemen.

Extra

Denk vandaag eens aan hoe u kunt dienen. Neem een persoon of situatie in gedachte en bedenk één concrete actie om een dezer dagen uit te voeren.

Goede Vrijdag

Johannes 18:1 tot 19:42 Op deze dag lezen we vanaf de gevangenneming van Jezus in hoofdstuk 18 tot de graflegging waarmee hoofdstuk 19 eindigt. Bijzonder aan dit gedeelte is dat er een aantal keren wordt gesproken over dat het zo 'zou gebeuren' en dat Jezus zich ten volle bewust is van wat er gaat komen (18:4, 9, 11). De beker die de Vader hem heeft gegeven, die kan en wil Jezus niet aan zich voorbij laten gaan. En zo krijgt het gedeelte, ook voor ons als lezers in 2022, een dubbele laag. Aan het einde van hoofdstuk 19 lijkt met het graf ook de toekomst gesloten. Houdt het hier op? Een mengeling van verslagenheid en verwachting. Jezus wist wat er ging komen, maar was dit dan de bedoeling? Het eerder door Jezus uitgesproken beeld van het zaad in de akker dat eerst moet vergaan voordat het vrucht kan dragen, wordt hier ten volle werkelijkheid. De toekomst lijkt dicht. Of ligt in het graf het nieuwe leven toch al besloten?

Uitwerking symbolische schikking Bij Goede Vrijdag hoort het kruisteken waarmee we de kruisiging gedenken. Aan de groene takkenstructuur wordt een aantal takken horizontaal toegevoegd, zodat er een Latijns kruis ontstaat. De verticale lijnen symboliseren de verbinding met het spirituele, de vervulling. De horizontale lijn in het kruis het aardse leven, het leven dat door zal gaan zoals het zaad in de akker. In de schikking worden vijf rode of paarse anemonen geplaatst, teken van het lijden en de rouw.

Pasen

Johannes 20:1-18 Waar de toekomst gesloten leek door de dood van Jezus, wordt deze op de Paasmorgen weer helemaal opengelegd. De Heer is opgestaan! En daarmee lijkt alles gezegd. De puzzelstukjes vallen op z'n plek. De stappen die we de afgelopen zes weken hebben gezet hebben ons bij de vreugde en verwondering van de volgelingen van Jezus gebracht. Het einde werd een nieuw begin, van waaruit we ons richten op de toekomst.

Uitwerking symbolische schikking

Een nieuw begin, een nieuwe lente. De groene takkenconstructie wordt bloeiend. Bloesems, tulpen, narcissen: de schikking bloeit.

Meditatieve tekst

Vandaag wordt het stil.
Woorden stokken.
Duisternis valt in.
Vandaag wordt het stil.

Meditatieve tekst

De aarde zit boordevol hemel
en elke struik hoe gewoon ook,
staat in lichterlaaie van God.
Maar enkel hij die het ziet
doet zijn schoenen uit.
De rest zit eromheen
en plukt bramen.

*Nieuw leven, voor ieder die het wil zien en geloven.
Het resoneert in dit gedicht van Elizabeth B.
Browning*

Meivakantie	30 April t/m 8 mei 2022
Zomervakantie	9 juli t/m/ 21 augustus 2022